

Lech Buczek

Katedra Nauk o Polityce KUL

Międzynarodowa Konferencja Naukowa
„Yonsei-Kim Dae-jung Forum on the World’s Future”
połączona z obchodami 130. rocznicy założenia Uniwersytetu Yonsei
Seul, 12 marca 2015

Kwestia pokoju na świecie zdecydowanie należy do jednego z najbardziej ważnych zagadnień polityki światowej. Temu właśnie tematowi w kontekście przyszłości Półwyspu Koreańskiego, rozwoju Chin, demokracji, rządów prawa, wrażliwości społecznej była poświęcona międzynarodowa konferencja, która odbyła się 12 marca 2015 r. w hali koncertowej Baekyang w Seulu.

Wśród organizatorów konferencji należy wymienić Uniwersytet Yonsei, jeden z najstarszych uniwersytetów w Korei Południowej, założony w 1885 r. przez chrześcijańskich misjonarzy. Hasłem przewodnim uniwersytetu jest zawołanie „W duchu prawdy i wolności”. Głównym celem tej uczelni jest kształcenie przyszłych przywódców, stąd też stanowi ona jeden z najważniejszych ośrodków naukowych tej części Azji. Kolejnym organizatorem była biblioteka i muzeum prezydenta Kim Dae-junga¹. Założona w 2003 r. przez byłego prezydenta Republiki Korei, laureata Pokojowej Nagrody Nobla, jest pierwszą biblioteką prezydencką w Azji. Trzecim organizatorem konferencji był Instytut Studiów Północnokoreańskich Yonsei, który zajmuje się analizą polityki KRL-D w zakresie podziału Korei, polityki zjednoczenia, pokoju i współpracy gospodarczej między państwami koreańskimi, oraz opracowania modelu pokojowego zjednoczenia i podniesienia statusu zjednoczonej Korei.

Spśród zaproszonych gości, przedstawicieli świata nauki i polityki z różnych państw, należy wymienić: Choi Young-Jina, byłego ambasadora Korei w USA, dyplomatę, stałego przedstawiciela Korei w ONZ; Martiego Ahtisaariego, byłego prezydenta Finlandii, polityka, dyplomatę ONZ i laureata Nagrody Nobla; Chung Chong Wooka, profesora nauk politycznych, wiceprzewodniczącego prezydenckiej Komisji do spraw przygoto-

---

¹ Kim Dae-jung (1925-2009) był 15. prezydentem Korei Południowej. Zasłużył się w promowaniu dialogu między państwami koreańskimi, szukał pokojowej metody zjednoczenia, przeszedł do historii jako pierwszy prezydent, który spotkał się z Kim Dzong Ilem na pierwszym szczycie przywódców w Pjongjangu w 2000 r.

wania zjednoczenia, specjalnego delegata Korei Południowej podczas obu szczytów koreańskich w 2000 i 2007 r., doradcę w Ministerstwie Spraw Zagranicznych i Ministerstwie Obrony; Oe Kenzaburo, japońskiego laureata literackiej Nagrody Nobla; Johna Dunna, profesora nauk politycznych Uniwersytetu Cambridge; Andrew Nathana, profesora nauk politycznych Uniwersytetu Columbia; oraz profesora Pan Wei z Uniwersytetu w Pekinie; profesora Zhang Yunlinga z Chińskiej Akademii Nauk Społecznych i wielu innych.

Wprowadzeniem do konferencji było przybliżenie historii Uniwersytetu Yonsei, które zaprezentował Emery Clifton, zastępca dyrektora Instytutu Studiów Północnokoreańskich Yonsei. Konferencję otworzył rektor Uniwersytetu Yonsei Jeong Kap-Young, który przywitał gości, prelegentów i słuchaczy. W przemowie nawiązał do motta Uniwersytetu, zjednoczenia Korei i tematu przewodniego konferencji, jakim jest pokój na świecie.

Następnie mowę powitalną wygłosiła prezes Centrum Kim Dae-Junga Lee Hee-ho. Mówiła, jak wiele osiągnęła Republika Korei od wczesnych lat po wojnie koreańskiej do czasów obecnych, a także ile jest jeszcze do zrobienia, by rozwiązać bieżące problemy związane z bezpieczeństwem regionalnym i światowym. Wyraziła nadzieję, że zaproszeni prelegenci znajdą odpowiedzi na wiele nurtujących pytań.

Otwierające sesję przemówienie: „Przyszłość zjednoczenia Korei” wygłosił Chung Chong Wook. Przedstawił w zarysie historię dialogu zjednoczeniowego państw koreańskich, znaczenie Wspólnej Deklaracji z 2000 r. Podkreślał, iż zjednoczenie Korei znacząco wpłynie na umocnienie pokoju światowego. Mówił również o korzyściach ekonomicznych i politycznych zarówno dla państw koreańskich, jak i mocarstw zaangażowanych: Chin, USA, Rosji. Zaznaczył jednak, że Korea Północna ma odmienną wizję zjednoczenia i konieczne będzie najpierw umacnianie wzajemnego zaufania. Wspomniał, iż prezydent Park utworzyła specjalną komisję w tym celu i tylko model pokojowego zjednoczenia będzie korzystny dla obu stron i stanie się wzorem demokracji dla innych państw azjatyckich regionu.

Moderatorem pierwszej sesji, zatytułowanej „Przyszłość pokoju na świecie, stare sposoby i nowe myślenie”, był Moon Chung-in. Temat sesji dotyczył szeroko rozumianego bezpieczeństwa globalnego. Panelistami tej sesji byli dyplomaci i politycy zaangażowani w mediacje między stronami wielu konfliktów w różnych częściach świata, m.in. Martti Ahtisaari, były prezydent Finlandii (mediator podczas konfliktu w Kosowie i różnych częściach Afryki) oraz Choi Young-Jin – były ambasador Korei w USA i szef misji pokojowej ONZ na Wybrzeżu Kości Słoniowej.

Jako pierwszy przemówienie wygłosił Martti Ahtisaari. Mówił o mediacji w rozwiązywaniu konfliktów zbrojnych i wojen domowych. Podkreślał rolę państw i podmiotów niepaństwowych w procesie mediacji pokojowej, potrzebę wzajemnego zaufania w procesie negocjacji.

Następnie przemawiał Choi Young-Jin, południowokoreański dyplomata, który wiele lat spędził na misjach pokojowych ONZ. Podkreślał, że gdy podczas misji w Afryce brał udział w demokratyzacji i zjednoczeniu różnych państw, dochodził do wniosku, że każdy konflikt można rozwiązać pokojowo. Samo usunięcie dyktatora od władzy nie wystarczy, gdyż może nastąpić anarchia, co pokazuje przykład Kadafiego w Libii.

Dyskusja, której moderatorem był Moon, dotyczyła różnic w politycznych metodach działania między Wschodem a Zachodem. Ahtisaari podkreślał, że rozwiązanie konfliktu

jest możliwe tylko wtedy, gdy obydwie strony naprawdę tego chcą. Choi Young-Jin mówił o wielu problemach Azji, które mogłyby potencjalnie zagrozić pokojowi na świecie: napięcia na Półwyspie Koreańskim, nieporozumienia między Chinami i Japonią oraz Chinami i USA.

Następnie były pytania z sali: Jak rozumieją paneliści pojęcie pokoju? Jak rozwiązać problem zbrojeń atomowych KRL-D? Dlaczego jest tyle wojen na świecie? Jak wytłumaczyć wyścig zbrojeń w Azji (Chiny, państwa koreańskie, Japonia)?

Drugą sesję, zatytułowaną „Przyszłość ludzkiej wrażliwości”, rozpoczął moderator Park Hyungji. Komentatorem sesji był prof. Yonsei Krys Lee.

Przemówienie wygłosił Oe Kenzaburo, laureat literackiej Nagrody Nobla, który mówił o rozumieniu ludzkiej wrażliwości i o tym, co było dla niego osobiście najważniejsze w jego twórczości literackiej. Zauważył, że pojęcia „wyobraźnia”, „człowieczeństwo” i „wrodzona moralność” mogą być różnie rozumiane w zależności od osobistych przeżyć każdego człowieka. Wskazał też różnicę między pojęciami „ludzka wrażliwość” a „ludzka emocjonalność”.

Tematem trzeciej sesji była demokracja i przyszłe rządy. Wschód kontra Zachód. Moderatorem sesji był prof. Yonsei Kim Sung Ho.

Przedmiotem wystąpienia prof. Lee Hong-koo z Seoul National University była „Demokracja i przyszłe rządy: światowe, regionalne, narodowe”. Podkreślił, że państwa Dalekiego Wschodu mają dłuższą od innych historię rządów, a demokracja jako forma rządów jest tam stosunkowo krótko. Wskazał różnice między formami rządów w Japonii, Korei i Chinach oraz na Tajwanie. Na koniec stwierdził, że bardzo trudno jest znaleźć najlepszą formę rządów. Przytoczył przykład koreańskiej dynastii Choson, jako państwa rządzonego przez wysoko wyedukowane elity, oraz postawił tezę, że „do dobrego rządzenia potrzeba ludzi wykształconych”.

Profesor John Doon z Uniwersytetu Cambridge mówił o formach rządów charakterystycznych dla państw zachodnich i państw Dalekiego Wschodu. Wskazał limity demokracji. Odniósł się do przykładów Chin, Korei, Japonii, USA i UE, jednocześnie nie oceniając, który model rządzenia jest najlepszy.

Podobnej tematyki dotyczył referat prof. Pan Wei z Peking University, który skoncentrował się na „modelu chińskim”. Wskazał, iż chińska forma rządów reprezentująca wolny rynek, a autorytarny reżim jest formą tymczasową, która będzie się utrzymywać dopóki gospodarka będzie w dobrej kondycji. W przeciwnym razie reżim może ulec transformacji w kierunku demokracji. Podkreślił, że charakterystyczną cechą chińskiej cywilizacji jest doskonalenie, rozwój i pragmatyzm. Właściwe dla chińskiego modelu są trzy dychotomie: społeczeństwo obywatelskie a jego brak, demokracja a autokracja, gospodarka wolnorynkowa a centralnie planowana. Pan Wei dodał, że żaden system polityczny nie jest doskonały, natomiast chiński model przeszedł długą drogę ewolucji i w wielu aspektach czerpie z dorobku filozofii chińskiej.

Ostatnia sesja dotyczyła tematyki przyszłości Chin. Prelegentami byli specjaliści od spraw Chin. Sesji przewodniczył Timo Kivimaki. Profesor Zhang Yunling wygłosił referat „Przyszłe Chiny i przyszłość Chin”. O kwestiach bezpieczeństwa w polityce Chin i amerykańskich interesach mówił Andrew Nathan. Następnie Gideon Rachman, dziennikarz „Financial Times”, przedstawił kwestię źródeł niestabilności Chin.